

નકશે સુલેમાની

ॐ

शहादी मेहिरतका उरदु मेस.

ਜੀਵਨੀ ਸਾਹਿਬ

વાસ્તે આસો આંનકે ૭૧૧કે ઇજાદાર કીયા.

2983

જાપાને ઉરુ બાણે ગુજરાતી.

३॥५॥

धरने नशामका नशेता नीमार,
 रथ उक्ता नशे रापेमांनी नीजार,
 साव प्रेममिसे रथ नसनादामदे,
 छप चुकी दर शहरे गुंथन मुलाज्जर.

345.

सुभाषचन्द्र प्रभु लाल दत्त

ई. स. १८८४. संनं दीजरी १३०५.

श्रीभक्त नील - भक्ति.

ઈતિહાસ જરૂરી.

યે નાટક સને ૧૮૬૭ કે ૨૫ મેં ડાયટે મુજબ રજીસ્ટર કરાયા હયે, ઇસલીએ ઈન્કા કોમ્પી બાબ ઉરદુ દર્શયે પા યુગરાની લક્ષ્યે મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસકી કુપનીયી રજત બગેરે • પ્રાન્તિં છાપતા નહીં.

ચેતવણી.

નીચલા ત્રણ ખેલો, અન્નમે સખાવત, ઉર્ફે બાદશાહે ખોદા-
દોસ્ત, નતિજએ અરમત, ઉર્ફે રન્જે રાહત યાને આસેફા માહવશ,
તથા ગુલશને બાહાર અફઝા ઉર્ફે નર્મ ઇન્દરસભા, ઉરતાદ ઝરીફ
પાસેથી મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કુપનીએ વેચાતા લીધા
છે વાસ્તે કોઇએ છાપવા કે છપાવવા નહીં, અગર છાપસે તો
જોખમમાં પડસે.

નકશે સુલેમાની.

ઉર્દૂ

શદાદી બેહસ્તકા ઊરદુ ખેલ.

તખ્તએ નાટક.

મુઝફ્ફરશાહા ...	... હુસ્નઆબાદકા તખ્તે નશીન.
મેહરઅંગેઝ ...	... મુઝફ્ફરશાહાકી. બેટી.
વર્ઝીરે આઝમ ...	... મુઝફ્ફરશાહાકા.
કુતવાલ ...	... હુસ્નઆબાદકા.
કબ્રાદ ...	... ઈસ્ફહાન શહેરકે અમીરકા લડકા.
શદાદ ...	... હબશતાની, કબ્રાદકા નૌકર,
ગુગી ...	... શદાદકી ઔરત.
શાહેજન ...	... થેક ફરેસ્તા, ગયેબી ખખર દેનેવાલા
આસમાનપરી ...	... પરીથોંકી સરદાર.
ઈસ્માલજેગી ...	... ભુતોંકા શાહા.
કમકીયા દેવી } હુના ચમારી }	ઈસ્માલ જેગીકી ચેરી.

ઉરકે સીવા દેવ, જેગી, બાગબાં, વ દરબારી, નકશે, વગેરે. વગેરે.

બામ પહેલા—પરદા પહેલા.

દીવાનખાના.

(બાદશાહ હાલતે સકમતમે ગાના ફરજંદકે ગમમે.)

રાહુ—શરતના હયે હમે કાંકા

બાદશાહી—નહી અબ હસ્તકી કિમ્મીદ મુન્દ મેરે ખુદાયા હયે.
મુન્દે કીસ દર્દને ખેગત ખીલકુલહી બનાયા હયે—નહી
ગદનગાલીનો મએને કી હમેશા દારે કાનીમે;
મવાશીકવાયદે કે પએગામ બાઝલકા અબતો આયા હયે—નહી.
નહી મરનેકા મુજકો દર, મદંગા કબ તલક ઝીંદા;
બવાની પુરી હોકે મુ, ખુશખેને દીખાયા હયે—નહી.
મગર સોંપું કીસે શાહી, નહી ફરજંદ હયે મુજકો;
ખવખતે મર્ગ અએગમ, હમારે દીલપે ખાયા હયે—નહી.
ફનાયત યક દુખતર તુ, કીયા હયે ફઝલસે અપને;
નહી કીસે ચલે શાહી યે અદેશા સમાયા હયે—નહી.

અબીઆત.

અફસોસ હયે કે જાડહો ઔર કીરપે હો ન ફલ,
અયેસા દરખત ઉગતેહી કયું કર ગયા ન બલ;
અફસોસ હયે કે જાડ હો ઔર કીરપે હો ન ફલ,
અયેસા ચમન હો સખઝબી તો કીરપે ખાડ ધુલ;
અફસોસ હયે કે દોલતો હસ્મત હયે એશુમાર,
ફરજંદ બે નહી હયે તો કબ દીલકો હયે કરાર;

અફસોસ હયે હીરાસ હયે ઝૈર નીસપે રન્જે ગમ,
 ફરજંદકે ના હોનેસે ધુંટતા હયે મેરા દન
 ગમસે શાહકા બેહોશ હોના, ઝંડાકા ષક હોના, દો પરીયાં
 નમુદ હોકે ગાના.)

રાહુ—મેરા સઈયાં ફરે અતુરાઈરે.

પરીયાં—નાદક ઈતનાં તુ રન્જ કાહે પાવેરે;
 રન્જ પાવે દુઃખ હિસાવે, નાદક જુઆ તું જલસાવેરે—નાદક.
 પાવે પાવેરે તુ મનકા મેરાદ અપની;
 મારેસે શાહીકા તોરે ઘર આવેરે—નાદક.
 દેના દેનારે શાહા તુ કિરકો રીયાસત;
 નકશે મુલેમાની ત્ને કોઈ લાવેરે—નાદક.
 (પરીયાંકા ગએળ હોના, શાહ બેહોશીતે દુશીઆર હોના.)

પર્યેત.

ખાદશાહુ—હલાલી યે કયા ગએતે દેખા હયે ખવાબ;
 તુમ અયે હયેલેકારો આગે દોડે શીતાબ.
 (વઝીર, કુતવાલ, અમાર સખ દોડ આતે હો)

રાહુ—તકકા હોતા હયે અયેસાબી ગુલન્દામ કહો.

વઝીર—ગુઝરા કયા હાદેસા હમકો શહેઝીશાન કહો;
 કયા કીયા ચાહતેહો બન્દોકો ફરમાન કહો—ગુઝરા
 કીસ લીયે મુન્નેશર હતને હુવં હો અયે શાહા;
 કોનસે ગમને કીયા આપકો હયેરાન કહો—ગુઝરા.

હાએ અકસોસ શાહા કયું નાહી દેતેહો જવાબ;
બંધ કયું આંખે કીયે કયું હો પરેશાન કહો—ગુઝરા.

(વઝીરકે આગે શાહાકા વસીયત કરના.)

રાહુ—ખુદાયા શુક્ર અયે પરવર મીલી લયેલી.

બાદશાહા—અયે અહલેકારો અબ તુમસે હુવી રખસત હમારી હયે;

હુવી હયે જીન્દગી પુરી, બસ અબ મરનેકી બારી હયે—અયે.

મગર યેહ યાદ રખો લાવે જો નકશે સુલયમાની;

મેરા તખ્ત ઉરકો દેતા તુમ, રીયાસત ઉરકી સારી હયે—અયે.

મહેર અંગેઝ મેરી દુખ્તરકીબી કરસે કરે શાદી;

મેરેતો નસ્લકે ગુલઝારમે ગુલર પોહ પ્યારી હયે—અયે.

(આના બાદશાહ પાસ મેહેરઅંગેઝકા)

ખુદા દે સખ મેરે મરનેકા તુઝકો મેરી બેટી;

તેરે વાલેદકીતો અરપે અબલપર અબ સવારી હયે—અયે.

(શાહાકા મરના, મેહેરઅંગેઝકા ગમ કરના)

રાહુ—હાયે અનધેરી ગાર.

મેહેરઅંગેઝ—દારી પીના મોહે માર,

નેનત નાહી બંધ કરોજી ઉઝડા સગરા દયાર—દારી.

બેવારેસ યે હો ગર્ઘ દુખીઆ વાલીદ નાહી સીધારેરે;

જીનેપે હમરે ધુલ પરેરે જો તુમ નહો સરદાર—દારી.

બેઅબેન હયે યે બેટી તેહારી અબેનસે કયેસા તુ સોયા;

ખોલ અખીયા તોરે પઠયાં પરત હું દયાકી બાહે ગલે દાર-દારી.

બાપ મોરે કચેસી નીંદે તોહુ હયે બોલત નાહી બાતબી ચેક;
ચારે મએને અખીયાં સુઝાઈ હો જા તુ હુશીઆર—દારી.

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

રાસ્તા.

ઈસ્તેહાર.

રાહુ—અરે લાલદેવ ઇસતરફ જલ્દ આ.

સીંપાહી—સુનો કાન ધર કર ઢંઢોરા ઝરા;
યહાંક શહુનશાહ જો થા મરગયા;
મગર ચે વસીયત હયે ઉસ શાહકી;
જો નકશે સુલેમાની લાવે કોઈ;
મેરા તાજ ઔર તખ્ત દેના ઉસે;
કરે શાદી વોહ મેહુરઅંગેઝસે;
જો નકશે સુલેમાની લે આયેગા;
ચેહ તખ્તે શહુનશાહકો પાયેગા;
અયે અહલે શેહર હયે ચેહી ઇસ્તેહાર;
વસીયતથી શાહકી સુનાયા પુકાર;

(સખકા જાના આના કખ્યાદ મુફલસી લાલમે)

રાહુ—ગયેરત ન આઈ તુજકો કુચ યાર બેશરમ.

કખ્યાદ—મએ કબતલક ફલક સહુ તોરે સીતમ લલા;
ઇસ મુફલસીમે કયું રહું સાખીત કદમ લલા;—મએ

લરકા અમીરકા હું મંએ અખ હો ગયા ફકીર;
 ઇસ ગમમે કયું ન હાયે છુટે મેરા દમ ભલા—મંએ.
 મોહોતાજ યક નાનકા તુને કીયા મુજેહ;
 કયું કર થેહ મેરે જનસે જાયેગા ગમ ભલા—મંએ.
 યા ઝર જો મેરે પાસ તો આતેથે દોસ્ત સખ;
 ઓર મુફ્લસીમે કીસ્કો હોવે મેરા ગમ ભલા—મંએ.
 ચેક હબશી મેરા નૌકર હયે કહેતા હયે વોહબી યુ;
 કયું તોકરી કરે મંએ બેદામો દીરમ ભલા—મંએ.
 (શદાદકા આના ઓર કબ્બાદસે રજા ચાલના)

રાહુ—કંગનવા મોરા કરસે સરક ગયારે.

શદાદ—નોકર ન મોહો અપના તુમ અયે સાહેબ જાનોરે;
 કબ્બાદ—હુવા બે વફા તુ કયેસા,
 શદાદ—હમકો ચાહયેજી પએસા,
 કબ્બાદ—પયેસા કંહાસે લાનારે,
 શદાદ—તો મંએબી હું ખીગાનારે—અખ દીજીએ મુજકો રજા,
 કબ્બાદ—નહી પાસ હયે ચેક કૌડી,
 શદાદ—કયેરી ખજારમે વોહ દૌડી,
 કબ્બાદ—ન હો શદાદ મુજસે બેવફા તુ મોરા કહા માનોરે—નોકર
 કબ્બાદ—કહાં હોગા તેરા જાના,
 શદાદ—મીલે જીસ જા પેટભર ખાના,
 કબ્બાદ—હમ હએ મુફ્લસીસ ખીચારેરે,

શદ્દાદ—કુટે નસીય તુમારેરે,

ક્રમ્બાદ—ખાએ સખ અપના માલો ઝર, ખુલે બખ અખ કખ અપના;

શદ્દાદ—વોલતો હો ગયાછ સપના,

ક્રમ્બાદ—શીરભી હકસે ઉમ્મીદર ખને હયે હમ દીક્ષમે ઠાનોરે—નોકર.

ક્રમ્બાદ— રાહુ—યેલતો મજતુહી હોગા દીવાના.

તંગ મુજપે હયે કયેસા ઝમાના, અપનાભી હો રહા હયે ખીગાના;

જાખોકો દેતાયા આબદાના, અખ નહી મુજકો મીલતા હયે ખાના;

કીરકો બન શકલ અપની ખતાના. બસ ખીયાખાન જલકે બસાના;

કર આખાદ મંએ જ વયેરાના. તેરા છ ચાહે વાં તુને જના.

(ક્રમ્બાદ જાને ચલાતા હયે ઉરકો રોકકે કહેના.)

રાહુ—ગોરી ચલી સાસરે શીરભી કમુ આના.

શદ્દાદ—યે હનઢોરા શાહકે વઝીરને શીરવાયા,

દાસ મુલકકે શાહકો મઓતને આકે દબાયા;

મરનેકે વખત યે કીયા વસીયત દાના,

છસ પાસ સુલેમાની નકશ જો તુમને પાના;

ઉરકે સરપર રખો તાજ મેરા શાહાના,

મેરી દુખ્તરકાભી શૌહર ઉસે ખનાના;

વો નકશ મીલે ગર મુજકો તો શાહી પાયા,

દાસ મુલકકે શાહકો મઓતને આકે દબાયા.

રાહુ—રઓન ખીતીરે.

ક્રમ્બાદ—કંહા શાહીરે, ઔર કંહા તુ ગુલામ બલા—કંહા.

નકશે સુલેમાની પાવંતો હો શાહ,

તેરે હાત વોહ કીસ તરહ આવેગા;
જંગલ બસાતા હું મએ અબતો જતકર,
કર બાદશાહી તુ અએ બેવફા—કંઠાં

રાહ—લટકનસે હમ જતે જંગપર.

રાહાદ—પુરવ પછમ ઉત્તર દખ્ખન હુંડું જતકર મએ ઈસ આન.
જમીન તોડું આસ્માન ફોડું પર ન છોડું નકશ કા ધ્યાન—પુરવ.
જાડી બાડી ફાડી ખાડી પીકે તાડી હું મસ્તાન;
ચંદાંકા શાહા બનુ મએ વા તો દેખું કબરસ્તાન—પુરવ
દેવોકો ઠોકું જીનકો પીડું સારા ઉગડું પરસ્તાન;
વંહાબી અગર નહી પાઊતો હું મસાનમે જા મએ શયેતાન-પુ.
અરમન જરમન ઈગંલન રસી ફરેચ ચીનો તુરકીસ્તાન;
કલકલ્તા મદરાસ મએ દેખું, દેખું સારા હીન્દુસ્તાન—પુરવ.

બાબ પહેલા—ખરદા તીસરા.

જંગલ.

જોગીયોકા તપે કરના,

રાહ—અપને શાહજાદે આલમકે લીયે.

સખ મીલકે—હરસે ધ્યાન લગાવો સાંછજી હરસે ધ્યાન લગાવો;
લકડીસે તુમ હાડ જલાવો બાલ જલાવો જયેસે ધાંસ;
બાદકી દાતા કરકે પવન તુમ પ્રેમ અગન સીલગાવોરે-હ.

આયા દમતો આદમ હયે ઔર દમ નહી આયા બેદમ હયે;
દમ પર નહી રાખો ભરેસા. અપને અચનકો નીલાવોરે-હ.
(કપ્પાદકા જંગલમે આના જોગીયોંકે દેખ તાજુબ હોના)

અખીઆત.

કપ્પાદ—દુનીઆસે અખતો હો ગયા મંએ તંગ ખેશુમાર.
બસ્તીમે ચએન હયે ન હયે વીરાતેમે કરાર;
દીલ ચાહતા હયે જોગી મંએ બન જાઈ અબ જર;
દાનકી તરાફ મંએ જગડએ દુનીઆસે હુંગા દુર;
કીસ તરફ યાદે હકમે હયે મશગુલ સખકે સખ,
ગોયા ગયે હયે દુનીઆકો બસ બુલ સખકે સખ,
મંએબી ખોદાકે નામકા લેઈગા અખતો જોગ,
હીલેસે ઈસ્કે ખેડીગા દોનો જહાંકા રોગ.
(કરીબ જનકે જોગીયોંકે ગાના)

ગાહુ—લયેલી લયેલી પોકાર મંએ બનમે.

કપ્પાદ—ગુર જગસે મંએ મનકો ઉઠાયા,
જોગ લેને યહાં સાંધ આયા—ગુર
ના રાખુ બાબા ના રાખુ મૈયાં,
ના હયે લૈયા કોઈ મા જાયા—ગુર.
દેખકે જગકો સમજ મનમે આઈ,
ખોટી હએ યે સગરી માયા—ગુર.

રાહુ—સંગ દીલના થસુ બતાવીસુ કળી નહીં.

સખ મીલકે—અયે કુંવારે પુત નાહીં જોગકા તુ ધ્યાન રખ;
છાંડ યે ગુમાન મનમે પીઆરી અપની જાન રખ;
જોગમે હયે દુઃખ બહોત સહેગા કચેસે પુત તુ;
યે બાતમે બે સખ હોતો હોગા પીઆરે ભુત તૂ.
દીન હયે તોરે ખાને પાને કે તુ બસ્તીમે ગુઝાર;
કાચી ઉઝ હયે તેહારી જા અબી તુ અયે શકર.

બનજારા.

કબખાદ—તંગ જીનેસે મંચે આયા, તખ દુની માસે દીલકો ઉઠાયા ટે.

મંચે અમીરકા હું ફરજંદ, દૈલતમે સદાથા ખુરસનજી,
સખ દોસ્તોમે વોહ ઉઠાયા—તખ.
કોઇ દાદ ન દેવે મેરી, અયેસી મોહોતાજી હયે ગેરીજી,
કયા સખ હયે મુજપે સમાયા—તખ.
યાતો જોગી ગુર મુજેહ કરદો યા ઝરસે દામન ભરદો;
મંચે અપના હાલ સુનાયા—તખ.

રાહુ—લયેલી લયેલી પોકાર મંચે બનમે.

સખમીલકે—કાહે મનકો તુ અપને દુખાવે,
દુનીઆ હરકી દયાસે તુ પાવે;
પુછત હંચે પર તોંહે યે ગમખાર,
નેકીસે હો યા બદીસે હો ઝરદાર;
રાઝીહો છરપે હમકો સુનાવે—દુનીઆ.

કબળાદ—નેકીસે કયેસી મીલતી હયે દૌલત,

ઐર બદીસે મીલે કયેરી હશમત;

મોહ પહલે ગુર વોહ સુનાવે—દુનીઆ.

રાહુ—ગુર સાચ સીવા રામ દૂખ કો નહીરે.

સખમીલકે—હોવે નેકીસે તો રાઝી તોપે ભગવાનરે;

તોહેકો વા અઝમાવે બહોત—હોવે.

અવલ નેકોપે આવે હયે સંકટ;

હસ દુખમે નહી હડે પીછે ઈનસાનરે—તોહેકો.

ઐર બદીસે મીલે જલદી દૌલત;

પર વો પીછે હોગા દોઝખી શયેતાનરે—તોહેકો.

અખીઆત.

કબળાદ—રાહુ નેકી પર શીદાહુ નેક રાહ દોખલાઈએ,

બાદ રંજકે ગંજ કયેસા મીલતા હયે ફરમાઈએ;

સખ મંએ કરતા રહુંગા આફતોમે અયે ગુર,

પર બનુંગા કરકે નેકી દો જહાંમે સુર ખર.

રાહુ—કાહેકો મુરત મુખકો રાજ.

સખમીલકે—દયા કરે ભગવાન, તોહેપર દયા કરે ભગવાન—ટેક.

નેકીકા અફસુ દેત હએ તોહે, પર તુ કસે હરઆન તોહે.

નેકીસે માતા હોવેગી પરસન, બનેગા તુ ઝીશાન—તોહે.

ઐર બદીકાઝી લે યે અફસુ, કર જો લગે આસાન—તોહે.

કમકીયા દેવી હો ઈસ્સે પરસન, જગા સકેગા મસાન—તો.

બાબ પહેલા—પરદા ચૈથા.

રાસ્તા.

કબખાદ— રાહ—સમજ મન સમજને લાગ સુધરવા.
 ખુદાયા કર કયાં મંચે નેરી બડાઇ, રાહ નેકીકી મુજકો બતાઇ—ખુ.
 કુદરતકા તેરે થેહ સારા તમાશા હેતા અનઅન દીખાઇ;
 દોનો જહાંમે તેરાહી જલ્વા જુસે હયે સબ રોશનાઇ—ખુદાયા.
 હુરો મલાએક જન દેવ આદમ તેરે હયે ફરમા રવાઇ;
 રઝઝાક કુલકા તુ મવલા હયે બરહક, તુજકો હયે જેબા ખુદાઇ—ખુ.
 આહે જુસે આદશાહી તુ બખ્શે બખ્શે કીસીકો ગદાઇ;
 જીલ્લત કીસીકો દે કે તુ સાહેબ, ઇઝત કીસીકી બઝાઈ—ખુદાયા.
 હુકુમ તેરા હર શયેપર રવાં હયે, કરને હયે કુલ જબહ સાઇ;
 બે તુ કરે હયે સઝાવાર તુજકો, ખુરાઈ કરે યા બલાર્—ખુદાયા.
 નફસે બદકા હરીફ હું ચારબ, ચર્ખકી હયે કજ અદાઇ;
 આંજે હકીકતપે આક નશીકી, હરગીઝ નહોગી રસાઇ—ખુદાયા.

બાબ પહેલા—પરદા પાંચવા.

બાગ.

મુસ્દદસ.

૧ માલી—આતા હયે બાગમે કોઈ ચોર બદ ગોહર,
 મેવે ચુરા લે જાતા હયે વો રોઝ બેખતર;

સોંચો તો સહી ઉસ્કે ગીરફતારીકા હુનર,
હાત આયે હર તરાહસે વોહ ચોર નામવર;
(દુસરા માલી શદ્દાદકો દેખકર બોલતા હયે)

૨ માલી—આતા હયે સામનેસે કોઈ બેખતર ચલા,
શાયદ હો, યે વહી હુવા જુસ્કા ઝીકર બલા.

બયેત.

૩ માલી—હુપ જાઓ જાપતો ગોશમે જલદીસે અયે હરીફ,
દેખોતો આકે કરતા હયે કયા કાર વોહ કરીફ.
(શદ્દાદકા બાગમે દાખલ હોના)

રાહ—ગયેરત ન આઈ તુજકો કુચ યાર બેશરમ.

શદ્દ ૬—લાના ઝરર હયે મુજે વો નકશ ખુબતર;
જુસ્કે લીઝે પરેશાં મંઝે ફીરતા હું દરબદર—ટેક.
હુંકું કંહા વો નકશે સુલેમાનીકો મંઝે અબ;
દેતા નહી હયે કોઇબી ઉસ્કી મુજેહ ખબર—લાના.
તાલાશમે મંઝે ઉસ્કે ન કોતાહી અબ કર,
ઝહમત હઝાર ખીસુંગા લાઝિંગા હુંડકર—લાના.
કયા ખુશનુમાં હયે બાગ નેહાયત યે દીલ કુશા;
મેવે લગે હયે જામજા કયા ખુશ અદા મગર—લાના.
ખાઈ સમર ચેક તોડકર ઇસ બાગમે હરીફ;
તા આસરા હો મુજકો મીટે જુખકા ઝરર—લાના.
(માલીયોંકા બાહર નીકલ કર શદ્દાદકો પકડના.)

રાહુ—દર આલે લાલે દીલમા નાંધીલો.

સખમાલી—ચલો આવો આવો ઠોકોજી, યે ચોર મીઠા હયે હાતમે.

૧-માલી—બહોત દીનોસે આયા હયે,

૨-માલી—મેવે ચુરાકે ખાયા હયે,

૩-માલી—મુજકોની તો સતાયા હયે. યે ચોર મીઠા હયે હાતમે.

૧-માલી—હા પીટો પીટો ખુબ ઇસ્કો,

૨-માલી—જીતા ન છોડો તુમ ઇસ્કો,

૩-માલી—ઠોસે તમાચે ગુડગી લાત.

૧-માલી—ઈસ્કે સીવાયે કરો ન ખાત.

૨-માલી—પાવે સજા તબ યે બદજાત, યે ચોર મીઠા હયે હાતમે.

રાદાદ—અરે હયે હયે કયા યે કાયા મઝને તુમારા કહો કયા લીયા મઝને

૧-માલી—ચુપ ચુપ નાંપાક મત કર ખાત,

૨-માલી—દેખતે હો કયા મારો લાત.

૩-માલી—મરજાવે તા યે કમજાત, યે ચોર મીઠા હયે હાતમે.

૧-માલી—ઝીન્દા ન તુજકો છોડેગે,

૨-માલી—હડી ફસલી તોડેગે,

૩-માલી—હાત પાંડિ મટોડેગે,

૧-માલી—સરકો તેરે ફોડેગે,

૨-માલી—લાખો સીતમકર છોડેગે. યે ચોર મીઠા હયે હાતમે.

રાદાદ—અબ બસ બસ યારો જાનેદો, આરામ કરાતો પાનેદો.

૧-માલી—છોડો મત ઇસ્કો ઝીન્દાર,

૨-માલી—મારો લાતે ચોર દો ચાર.

૩-માલી—હરીફ અબ કયા હયે તકરાર, યે ચોર મીઠા હયે હાતમે.

ખાખ પહેલા—પરદા છડા.

રાસ્તા.

(કખખાદ યુગીકો લીયે આતા હયે.

ઝખાની.

કખખાદ—માનુમ હુવા તુ યુગી હયે, તુજેહ કોઈ જંગલમે તન્હા
છોડ ચલા ગયા, અગર મંઝે વંહા ન આતા તો તુ મારે બુક
ઔર ખાસકે મરજનતી, ન રો ન રો. મેરા ચક્ર શદાદ નામ
હયેસી ગુલામહયે, ઈસ્મે મંઝે તુજેહ મીલા હુંગા ઔર શાદી કરદુંગા.
(દુરસે શદાદ રોના હુવા આતા હયે)

રાહુ—ભાગો જન્મ ભાગો સારે ભાગોજી મંઝેદાનમે.

શદાદ—મારે અયેસી માર મુજકો હો ગયા મંઝે નીમદમ;
હાયે કખખાદ છોડ તુમે મંઝે ઉડાંતા હું યે ગમ—મારે.

કખખાદ—તેરા અયે શદાદ કયેસા હો ગયા હયે લાલરે;
સરકો કીસીને જુબીયાંસે કર દીવા હયે લાલરે—મારે.
ઈસ્મે તેરી શાદી હુંગી દેખના હયે તુ જસે;
લાયા જંગલસે ઉડાકે મંઝેને તેરે વાસ્તે—મારે.

શદાદ—શાદી ઈસ્મે મંઝે કર તો લાકો કાંસે ખાનેકો;
મંઝેતો હું ગંદાતાજ સાહેબ પાનીકો ઔર દાનકો—મારે.

રાહુ—તુજ ખીન સઘ્યાં નીકસ જાયા જનયેરે.

કખખાદ—નાહક કાહે તુ મનકો દુખાવેરે,
કર ચેક પરસન નેકી બદીકો,
મન્તર હમતો સીખકર આયેરે—નાહક.

રાહુ—યા લંગરવા ત્રતર સુગરવા.

રાહાદ—કરના ઈનાયત દોમેસે ચેક મન્તર મોહકો પીયારેરે;

તા બને તવંગર તેરા નૌકર તબ ન કોઇ મોહે મારેરે—ક

કબખાદ—નેકીકા ખ્યાહાં યા તુ બદીપર હોતાહયે આમાદારે;

મંએતો હમેશા નેકીકા હરદમ નૌશ કરગા બાદારે—કર.

રાહાદ—નેકી બદીસે મુજકો ગરઝ કયા જલદી તવંગર કીજયારે;

જરસેકે પએસા જલદી મીલે વોહી મન્તર મોહકો દીજયારે—ક

અબીઆત.

કબખાદ—જલદી જો ચાહતા હયે તો હોગા બદીસે કામ;

લેકીન કરેગા નેકી તો હોવેગા નેક નામ;

રાહાદ—નામ રૌશન કરનેસે કુચબી મુજેહ હાસીલ નહી;

હયે પસન મુજકો બદી નેકીપે બીલકુલ દીલ નહી.

કબખાદ—જબ તો લે યે અફસુ બદીકા,

નીકલેગા ઈરસે અરમાન જુકા;

ધરકે પડતે હી હોવેગા બદકાર,

જીતને શયેતાન હંએ ઉન સબકા સરદાર;

જાકે તુ બસ બસાના મસાન અબ,

કામ આયેગે શયેતાન તેરે સબ;

યે જો ગુગી હયે દુખીયા તેરે સાથ;

દીલસે માનેગી હરથેક તેરી આત.

બાબ પહેલા—પરદા સાતવા.

બાગ.

(મહેરઅંગેઝ બેકરાર હો ગાના)

રાહુ—આગે તો હમસે ઈસ કદર દાન કયુ અલગ અલગ.

મહેરઅંગેઝ—ગુલશનમે ગુલશીયુદ્ધતા હયે લેકાન કંહા હયે કદ્રદાં;

ગુલગુલ ન ઈસ ચમનમે હએ ન બાગબાં હયે કદ્રદાં;

ચમકે હયે ગાહર હુસ્નકા લેકાન નહી હયે જૈહરી;

આલમમે જીનત કયા ઉસે જુસ્કા નીહા હયે કદ્રદાં;

ગુલ હએ ખીલે ચમનહરા છાઇ ઘટા ચલતી હવા;

હયે દુલખહાર અફઝા ચમન પર બેનશાં હયે કદ્રદાં;

જેનખનતાં આયા જૈશપર કર ગયે વસીયત ચેહ પીદર,

નકશે સુલેમાની જે લાયે વાહ જવાં હયે કદ્રદાં;

ઘડકી હયે આતશ ઇસ્કકી લેકાન ખુન્નવે કોન ઉસે,

ચારખ તુ જરહ બેજદ મેરા જહાં હયે કદ્રદાં.

(પરીચોકા બાગમે ઝાહુર હોના, મહેરઅંગેઝકો બાબમે

કોબાદકો દીખાતા, ચૌર ઉસ્કી તારીફમે ગાના)

ચંદરાવલી.

પરીયાં—મત દરદો ગમ ખા અયે મહેર ખ્યારી,

તેરાતો ચેહ કદ્રદાં હયે ખડા;

હુસ્નકે તેરે બાગકા અયે ગુલ,

કર તુ નઝર બાગબાં હયે ખડા;

ઝાંઘર હયે તુ તો ચે જોહરી હયે,
 તુ શમચ પરવાના હયે ખડા;
 નકશે સુલેમાનીકાબી માલેક,
 હોગા ચેહી દીલસેતાં હયે ખડા;
 નામ હયે કાબાદ ઉસ્કા જાગલમે,
 બંદગીમે બેશુમા હયે ખડા;
 ઉસ્કો બોલાકે તુ કરે ઈસ્મે શાદી,
 ઈઆદતમે જો ચેહ જવાં હયે ખડા;
 ખુલવા વજીરે ઔર કુતવાલકો તુ.
 કરે હાલ ચે સગ ખયાં હયે ખડા.

(પરીયોંકા ગાયેલ હોના, ઔર મહેરકા ખાખસે બેદાર હોના ઔર
 ગલરાકે ગાના)

રાહુ—આજરે પાઈ ઉસીકી નશાની.

મહેરઅંગેઝ—અખીયાં સૈયાને મોરી લે જાહ આજ.

અરે કોઈ આવો કીત હયે સગરે,

મંએને પીતમ મોરા પાહ આજ—અખીયાં

તાલ તીતાલા જલદ.

મહેર—કોહ આવો જલદ કયા મંએ દેખારી,

અરે દોડો સભી જલદ આવો અબી,

નહી દેખા કામુ જો વોહ પાયારી--કોઈ.

ખાખ ચે આયા અજબ.

થે કયા હુવા ગઝળ દીલ ગલરા રહા હયે મોરા.

રાહત શુમ ગઈ સજવજ નઈ,

શાન નઈ રંગ નઆ ચાલ નઈ,

થે કયા ખાખ મુજ આયારી—કોઈ.

(વજીર કુતવાલ ચૈર સખ નોકર આતે હયે)

રાહુ—અરે દેશ છાંદ ચલે પરદેસી.

સખ મીલકે—તુમને શાહઝાદી કયું શોર મચાયા,

ગલરા રહેહો કીસ લીધે કયું હમ સખકો જગાયા.

રાહુ—લખસે લખ અયે લાસર હમકુ મીલાને દીજીએ.

મહેર—ખાખમે દેખા હયે હમને આજ અપને યારકો,

અખમે પાયા હયે ગોયા માહે પુર અનવારકો;

બુલ જાયે તાખકો માહતાખ ઉઠ જાયે ચુકર,

ગર ઝરાબી દેખે ઉસ ખુરશીદકે રખસારકો;

હુંડકર જંગલસે લે આના ઉસે જલદીસે આજ;

કરના વારીસ તખકા મેરે ચુલે ચુલઝારકો,

હયે સુલેમાનીબી નકશ ઉસ સરવે હી ખુખાંકે પાસ;

નામ જીરકા હયે કુખાદ લાગ્યો ઉસ સરદારકો;

બંદગી કરતા હયે જંગલમે વો બયેડા બાદશાહ;

ખુલ્લસે આયે હંચે હુરે મુજરયે સરકારકો.

રાહુ—કયું રે ખડા હિન્દુસ્ત ની.

સખ મીલકે—જકે શાહઝાદી લે આવે જીસ જગા ઉરકો પાવે;

નકશે સુલેમાની હો પાસ જીરકે તખપે ઉરકો ખીલાવે.

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

રાસ્તા.

રાહુ—જાતા હું કયેદખાનેમે.

શાદાદ—જાતા હું મંએ મસાનમે જાદકે વાસ્તે,
જપતા હું નામ માહે યુરકા ઈસ વાસ્તે;
શયેતાન ભુત દેખો પલીત ચ્ચાર દેવીકા,
મંએ અપને તાળે કરતા હું દેખો ઈનસનીકા;
મેલનત કરે તો કયું ન યે રાહત મુજેદ મીલે,
મન્તરકે જપને વાસ્તે દેખો તો હમ ચલે.

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

મસાન.

(શાદાદ ચ્ચાર યુગીકા આતા)

રાહુ—હમારી મદરીયાં કયેસે જાંઁ

શાદાદ—હમરી મદદકો બેજદે દેવી મમદા ખીરકી દોહાઈ;

આવન જોગી ચોસટ જટકી—હમરી.

તાકે મંએ અપની પાઁઁ મોરાદ;

દીલ હો મેરા ખુરરમો શાદ,

જલદીરે મુજકો કર આઆદ,

તેરી કરતા હું મંએ યાદ—હમરી.

લુનાચમારી જલદી આ,

નરનુ અપના મુહ દીખલા;
માહ ગુરુકે મન્તરકા,
ગ્નને કયેસા સાંચપના—હમરી.
(દેવીકા આના, શદાદ બેહોશ હો ગીરના, ગુંગીકા ગલરાના)

અબીઆત

કુમકીયાદેવી—તુ જપતાથા દીલસે મેરે નામકો,

બધા દરતો કરદું તેરે કામ;
હુવા દીલસે મેરે તુ કામચાલ,
તુ ગારીલ હુવા કલું આપે ખાના ખરાલ,
હુવા આપ બેબુદ મુજે જ્યાં બુલા,
મંઝે જાતી હું નાકામ અબુ તુ રહા;
તુ જાહલી કિસ ઈસ બદ અન્નમકો,
તો કરદું દુરસ્ત ઇસ્કે મંઝે કામકો,

(શદાદ હુશીઆર હોકે જાનાં)

રાહુ—અયે શાહેજીત પ્યારે હરલક.

શદાદ—માતા મેરી કર તુ મુજપે દયા

હુંબ બેઅદબી તેરી ખીદમતમે;
રન્તે અલમ કર દુર મેરે સબ,
હું મંઝે નેહાયત આશ્તમે
તેરા ચેરા કયે દીલસે હયે,
અય મેરી માતા મુસીબતમે,

નકશે સુલેમાની પાંઉ;
 માતા નકશે સુલેમાની પાંઉ;
 નકશે સુલેમાની પાંઉ,
 શાહ ઇસ દેસકા હો જાગી;
 શાહ ઇસદેસકા હો જાગી,
 ગુલામ કબૂલાદકો અપના બનાગી;
 રહું ન મંએ મુસીબતમે—રન્જોઅલમ.

અખીઆત.

દેવી—તેરી યે અર્જ અયે શદાદ કય મંજુર હોતી હયે,
 ફકત નામે સુલેમાંસે બદી સબ દુર હોતી હયે,
 ઔર ઉસ્કા નકશ હો જુસ જા બદી આતી નહી ઉસજા,
 જુ કયેસા બેસમજ હયેવાં, બદીસે તુજકો મતલબ કયા;
 નહી નકશે સુલેમાની ગુરસેબી મેરે પાવે,
 હમતો હયે મહોતાજ ઉસ્કે તુતો કયા પાવે.

શાહ—અરી જોગન હો દદૈકી મુબતેલા.

શદાદ—માતા મેરી કર તુ મુજપર દયા,

અતા નકશ કર ના બહાના બતા;
 નહી નકશ દેતી હયે મુજકો અગર,
 તો હું ઝીંદગીસે મએ અપની ખંદા.

શાહ—મામુર હું શોખીસે શરારસે.

દેવી—હનમનકી કસમ હયે કસમ મમદા ખીરકી;
 તીસ પર કસમ હયે માહા ગુર મેરે ખીરકી—ટેક.

વો નકશ નેકીકા હમે બદી મેરા નામ હયે;
 વો નકશકી તલબમેતો નેકીકા કામ હયે—હનમનકી.
 ગર લાવે મેરે સામને કોઇ વો નકશે પાક.
 હો બહો ઉસ્કો દેખતેહી મંઝે તો બલકે ખાક—હનમનકી
 લેકાન લલાઇ કરતી હું મંઝે ચેક તેરે સાથ;
 દાસ્તાલ બેગીસે મંઝે કહુંગી ચે તેરી બાત—હનમનકી.
 તુજકો કહુંગા આવેગા બે ઉસ્કે ધ્યાનમે;
 શાદાદ તુ ઝુરર કલ આના મસાનમે—હનમનકી.
 મંગલકી રાખકો હોતી હયે ઉસ્કી યહાં સભા;
 મંઝે ગતી હું તુ ઉસ્સેહી પાવેગા મુદદઆ—હનમનકી.

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

દીવાનખાના.

(મહેરઅંગેઝ, બેકરાર હો ગાના)

રાહુ—કીસીકા દર્દ દીઝ જાલીમ કોઇ બેદર્દ કયા ગને.
 મહેર—ન ગભરા અયે દીલે મુઝતર તેરા ગમખાર આતા હયે;
 તુ હસ ચલકા હયે પુલ પુલ વોહ શુલે ચલઝાર આતા હયે
 બના હયે આદમે હસ્કે ઝલે ખાસા તુ દીવાના;
 વોહ યુસુફ તુજકો દીખાલાનેકો અબ દીદાર આતા હયે;
 ન મરનેપર હો આમાદા તહામુલ કર મરીઝે ઈશ્ક;

મસીઆ તેરા દીખવાને તુજેહ દીદાર આતા હયે;
મસીઆ તેરા આકર તુજકો જાં બખ્શે તો બેહતર હયે;
નહીતો કોમ દમમે ગમ લીએ તલવાર આતા હયે.

(વઝીરો, કુતવાલ કખ્યાદકો બાહઝત લેઆના)

રાહ—હુદી કયેદથી તુતીહ બનદુ.

વઝીર—તેરે કહેકે મુજબ હમને પાયા હયે યે ઈનશાં;
હયે સારે ઈસમેહી વોહ નીશાન—તેરે.
બંદગી કરતા બયેઠાથા જંગલમે થેહી ઝીશાન.
અબ ધરકે હકમે કયા ફરમાન;
નકશે સુલેમાની તો નહીં યે રખતા હયે અજગતન.
હયે સારે ધરસે હમ હયેરાન,
સોપે રીયાસત ઈસ્કેતો શાહાકા તુટેગા ફરમાન,
નહીં આગે બહડતા કુચ ધીઆન;
નકશે સુલેમાની લાવે ગર કોઈ દુસરા ઈનસાન,
હો શાહી ઉસ્કે તંઈ શાયાન.

રાહ—આવત મોહેરી.

મહેર—મએને દેખીરી મેરો જાન પરાન;
મંએ ઈસપર કુરબાન થેહી મારો પીઆરા પીઆરા,
નકશકા હયેગા મોરા વાલી, બાગે શાહીકાબી માલી,
આફત મોરી તાલી, શાદમાન કીની મોહેકો,
હુઈ હયે ખુશાલી વારીરી વારીરી મોરા જાન પરાન—મંએ.

વોહી રાહ.

યેહી મોરા હયે રાજત હું મંઝે ઇસ્પે શીદા,
 વાહું મેરા જીઆ યેહી મોરા રાજત.
 સપનેમે મચને દેખાયા ઈરકા,
 સુંદર મુખડો દીઆ મોરા મન હર લીઆ--યેહી.
 નકશે સુલેમાનીકાળી યે માલેદ,
 ગાળું ઈસે કરકે મોરા પીઆ--યેહી.

અપીઆત.

વઝીર—શાહજાદી જયસા તુ કહેતી હયે વયેસા હોવે કબ,
 નકશ પહેસે દેખ લેજે ઇરક શાહી દેજે જબ;
 તેરાભી હરગીઝ ન ઇસ્સે હમ મીઝાને દેગે હાત,
 તેરે વાલીદકા ભલા કયેરી કરે રદ પીઆરાં પાત.
 રાહુ--સુનો સુનોરે જનાબ પાત સુનસો.

મહેર—માનો માનો કરો ઝોદ ન માનો;
 યે પીઆરા મોરા નકશ લાવે ખેશક શાહી પાવે--માનો
 હુરોકા સાયાથા ઇસપર શાહી યે પાવે પાવે;
 ગર ન યે અબી નકશ લાયા આખર યે લાવે લાવે--માનો.
 દુસરા કોઈ લાયેતો દો ઇસ્કો તુમ શાહી શાહી;
 દેસ નીકાલ જનયે વાલેસે હોવે હમ રાહી રાહી-માનો.

રાહુ--શરમીદા કમર હયે તેરા તસવીર કે આગે.
 કબખાદ—શીદવીતો હયે તાબઝે ફરમાન તુમારા;

પર હમે ગણત અમે જન મેરી ધાવ્યાન તુમારા;
 જો નકશકો પાવે ઉસે શાહી હો મુઆરક;—શીદવી.
 વો વસ્કકા હુટેગા શુલીસ્તાન તુમારા—શીદવીતો.
 વો પાસ મેરે નકશે સુલેમાની નહી હયે;
 અયે પીઆરી નહી મીલતા હયે આસન તુમારા—શીદવી.
 રાહુ—ઓ દીલજનની સેવં મતવાતારે.

મહુર—અરે મોરે પીઆરે તુ કાહે ગલરાવે;
 નકશે સુલેમાકા વારેસ તુઈ હયે;
 હીરસે મે તોરે વો આવેરે—અરે.
 તોરે ખીના જનની જીયરા મોરા.
 અએન ન ગેક પક્ષ પાવેરે—અરે.
 જાને કે નામસે જનન હમારી,
 અયે જનન ચલી જાંયેરે—અરે

રાહુ—તુજખીન સંઈયાં નીકસ.

કબ્રખાદ—જાની મોહકો જાને દે મોહકો હયે જાનારે;
 નકશ પહેલે લાઉ શીર શાહી પાઉં,
 પહેલે કીસ્મત આઝમાનારે—જાની.
 ઔર કોઇ જો લાવં શાહી શીર ઓ પાવે,
 હમ હોગે ખેઠેકાનારે—જાની.

રાહુ—હો કયાં ગયો શાહઝાદા જાની પીઆરો.

મહુર—લાલ ચીંતા નાહી કછુ કરના,

હું મએ કુરખાન—લાલ.
નકશે સુલેમાંકા વારેસ તુઘ હયે;
દીલમે કછુ નહી દરના—લાલ.

બાબ દુસરા—પરદા ચૈથા.

કબરસ્તાન.

રાહુ—અરે બેસવા તુને યે ક્યા કીયા.

રાદાદ—મથાલુ મહાખીર આલી જનાબ,
હમારી તુ ઉમ્મીદ બરલા શીતાબ,
તેરા ચેરા હયે તુજસે ઉમ્મીદવાર,
દીખા દરસન આપના અયે આલી વીકાર;
અયે ઇસ્માલ જોગી ગુર માહારાજ,
દયા કર મદદકો મેરે આના આજ.
(ઇસ્માલ જોગી અપને દેરેમેસે આહુર માતા હયે)

રાહુ—રાજ હું મએ કોનકા.

ઇસ્માલજોગી—જોગીઓકા હું ગુર ઔર જટીઓકા સરદાર
ખીરોકા માહાખીર હું ઔર ખખીસોંકા સરદાર;
ઇસ્માલજોગી નામ હયે પર કયેસી હયે મેરી શ ન
હુત પલીત હયે સારે મેરે ઝેરે ફરમાન;
મંગલકી શબ્દકો હમારા જગતા હયે મસાન;
ઝીન્દા હોતે હયે યહાં મરે હુવે ઇનસાન;
હુનાયમારી કમકીયા દેવી દેવી બવાની આવ,

નાચકે ગાકે તુમ મેરે અબ દીલકો રેખવ;
ખોરાક અપને ખાનેકા લાના તુમને સાથ;
કોઇ ચુવા કોઇ બીલ્લી કોઇ મુરદોંકે પા લાન;
(કબ્ર ફટકે લુનાચમારી આતી હયે)

રાહુ—સાંડતીન પછસે મછલી.

લુનાચમારી—યાદ કરતેહી તેરે મએતો હાઝર હુવી;
મએતો હાઝર હુવી મએ તો હાઝર હુવી—યાદ.
તુ ગુર હયે સબકા ખેશક અયે મેરે સરદાર.
લુનાચમારી તેરી ખેશક હયેગી તાખેદાર—યાદ.

રાહુ—મેરે ભંગર મીચ્યા.

કમકીયાદેવી—નહી હુમ ચેક ઘડી નહી હુમ ચેક ઘડી;
ચેરી તેરે ખીદમતમે ખડી—નહી.
ચુવે બીલ્લી તાઝે તાઝે મએને પકાઇ આજ;
ખાકે તુમને ખુશ હો દીલસે મેરે ગુર માહારાજ—નહી.
ઈસ્માલ બેગી માહગુર તુ ભુત હએ તેરે ગુલામ,
ચેક પલમે બે તુ ચાહેસો કરતા હયે વોહ કામ—નહી.
(ગુરકે પીકેસે ગુંગી ચેક ચુવા ચુરાકે ખાતી હયે, આર
કરકો કએ હોતી હયે, શદ્દાદ ઉરકો મારકે પુછતા હએ)

ઝખાની.

શદ્દાદ—અરે ક્યા હુવા શયેતાનઝાદી, ખોલતો સહી,
ક્યા તુભી ચોવે બીલ્લી ખાઈ ! (ગુંગી ચુવા દીખલાતી હયે.)

શાદાદ—લાહોલવલા કુવતાદ/લા યીલલા હીલઆલી હલ અઝીમ.
(સખ શયેતાનોકા નીકલ આના શદાદકો ઝમીનપર દબાકે ગાના)

શાહુ—રખ ખાર સર ઉપર લટકનસં.

સખરાયેનાન—પડા કીસ લીયે લાહોલ—કીયા હમપે કયું સીતમ;
લાહા હમપે અલમ, નહી તુને કમ. હયે બડા મુલમ,
કહે ગર ગુઝ માહારાજ કરે સર તેરા કલમ;
ખાવે બુનકે તુજે હમ બહમ કરે કુચ ન કરમ—પડા.

અબીઆત.

શાદાદ—ગુઝ માઅફ કરના યે મેરી ખતા,
ખખર થી ન તુજકો મગે અનગન થા;
મેરે હાલ પર કીજીએ અખ કરમ.
નહી અપને બદેપર કરના સીતમ;

ઈન્માલજોગી—માઅફ અખતો કી મએને તેરી ખતા,
મગર મારા જયેગા શીર હું કહા;
ચલ આ બગેદ તુ ખાના ખા મેરે સાત,
કહી કમકીયાને મુજેહ તેરી ખાત;

શાદાદ—હલાહી યે કયેસા હયે હમપર સીતમ,
યે ચાહે બીલલી કયેસં ખાવેગે હમ;

ઈન્માલજોગી—યે ક્યા સોચતા હયે તુ અખ ખાના ખા,
જો મતલબ તેરા હયે વોહ ખૂર લાજીગા;

કુમકીયા—યે જંગલી હચ્ચે કયા જાને ખાના હયે યેહ,

નહી ઇનકો નીઆમત ખીલાના હયે યેહ;

ઈસ્માલજી—નહી ખાના હયે તુજકો મત આ અઝીજ,

નહી તુજકો યે ખાનોકી હયે તમીઝ;

શદાદ—ખુદા અયેસે ખાનોસે રખ મુજકો દુર,

યે ખીલ્લી ચુહે તુમી ખાવો હુઝુર.

ઈસ્માલજી—સુનઅયે ઇનસાન મતલબકો તેરે લાતાહું અબ મંઝેપર

રીયાસ્ત પાનેકી તદબીર બતલાતા હું તુ મત દર;

નહી નકશે સુલેમાની તુ હમસે પાવેગા ઝીન્દાર,

મગર યેક દુસરા લે નકશ દેતા હું તુજેહ અયે યાર;

તુ ઉસ્કો પાસ અપને રખકે જો કુચ મુદ્દઆ ચાહે,

તો દેવી કુમકીયા ફોરન મદદકો તેરી વાં આવે;

તીલસ્માત ઇસ્કા દીખલાહે અલી દરબારમે જાકે

મે હયે નકશે સુલયમાની યેહી કહે દેના દીખલાકે,

કરામત દેખકર શીર તખ્તપર ખીલ્લાંયેજે તુજકો,

હિઝા કર અયેશો અશરત યાદ કરના શીર સદા મુજકો.

બાબ દુસરા—પરદા ચાથા.

રાસ્તા.

(સીપાઈકા શહેરમે ઇસ્તેહાર દેના, વંદા સખ કોમ જમા હોના.)

રાહુ—અલેફસે તુ યાદ કર.

સીપાઈ—હયે રંગ અરે રંગ અયે મીસ્કીન ખીયારો;

શાહ તખ્તપર બેઠેલા હયે લો ખયેરાત સીધારો—હયે.
 દામન ભરેગા ઝરસે તુમારા વો અયે પારો;
 બેશક સુખી હો જાઓગે તુમ આજ દુઃખીઆરો—હયે.
 શાહ કોબાદ આલીજનાબ નામ હયે કિનકા;
 દુસ્મન જો કોઇ કિસ્કા હો સર કિસ્કા ઉતારો—હયે.
 હયે કિસ્કા નીઘાહ્યાત ખુદાવન્દે દો આલમ,
 શાહી જુજોડ શાહા હો મુબારક યે પુકારો—હયે.

બાબ દુસરા—પરદા પાંચવા.

મહલ.

(મહલકી અગાસી ઉપર કપ્યાદ ચૈયાર મહેરઅંગેઝ
 બેઠે હુવે દીખાઇ દેને હંએ.)

શાહ.—તુજે બદરૂબ બદ અયે પારી સદા બલદાર હયે.

મહેર.—શકલપર અપને મુજે કુરબાન હોને દીજાએ;
 પુરા દીલકા મુદદઆ અયે જન હોને દીજાએ.—ટક.
 આપકે બીન તંગથી સદ શુક્રકે પાયા તુમહી;
 મેરી મુશકીલ અબ તોભી આસાન હોને દીજાએ—શકલ.
 આપકા તો ઇસ્કયા મુજકો પર ઉલ્કતકુ મેરે;
 અપને દીલકે ધરમે અબ મહેમાન હોને દીજાએ—શકલ.
 હીઝરમે મરમરકે જીતેયે અયે સનમ;
 અબ મોહીયા વસ્ત્રકા સામાન હોને દીજાએ—શકલ.

કપ્પાદ—ચીરકે દીલ તુજકો અઝો પીઆરી સગાના ચાહીયે;
 દાઝતો કયા હયેઅપની આંખોપે ખીકાના ચાહીયે—શકલ.
 હયે કમમ મહેનાબકી તુ હયે સરાપા તુરે મહેર;
 લોહ દીલપર તેરે નકશેકો ખુદાના ચાહીયે—શકલ.
 (દરબાનકા દાખલ હોકે અંક કરના)

ખયેત.

દરબાન—અર્ક દસદમ ચુલામકી હયે,
 યાગકે દરપે કસરત આમકી હયે;
 હુકમ હોતો મંઝે દરકુ ખોલું શીતાબ,
 લેને ખયેરાત સખ હયે આયે જનાબ.

કપ્પાદ ઔરમહેર— રાહ—ભાગો જલદ ભાગો સારે ભાગોહ.
 આઝો મીસ્કીન આઝો મુસાફર આઝો ગરીબદાનકો;
 ઝરતો કયા હયે નામ ખુદા પર દેહે અપને જનકો;

૧ કૂકીર—રેનેવાલા દહેલીકા આપા હીન્દુસ્તાનમે,
 વલાં લકાઇ હો ચુકી બચકે ભાગા જનસે—રેનેવાલા.
 (કપ્પાદકા પૈસા દેના પોહ લેકે શીર કહેના)

રખ મલામત યારબ હોગયા હયે મેરા કામ ;
 હીંદ તલગ મંઝે લે જાહંગા અયે શાહ તેરાનામ—રે.

૨ મોગલ—ખયેર ખીદેહ મરાઝે શાહ મનમ ધરાની અમ ગરીબ;
 દુકાને શરબત કદ ખુદ ઝામદો રફતો શરીબ—ખયેર.
 (કપ્પાદકા પૈસે દેના, ઔર શીર મોગલકા કહેના)

- તા બમહશર બાદ કાયમ રહમે યજ્ઞમાં બરતો બાદ;
 બધેરાત ખુદ અકતુ કર્દ દીલમ મરા હયે મશાદ—બધેર.
- ૩ બનીઆ—જાતનો છું વાણીઆ મરી ગયો છે દીકરો;
 મારી અલી નાસી ગઈ છે ને રહી ગયો છું એકલો—જાતનો.
 (કબ્ર્યાદકા પેસે દેના ઓર શીર બનીઆકા કહેના)
 હવે અલી બીજી કરીસ સબજા મલી છે રકમ;
 કાશ્વર તને રાખે સુખી રાખી મારી તે શરમ—જાતનો.
- ૪ મરેઠા—મી ગરીબ બીરામન રાજા ધન તુમી માલાં દીયા;
 લેકુર બાલે ભુખે માઝે તેનયા આશીરવાદ ગીઆ —મી ગરીબ
 (કબ્ર્યાદકા પેસે દેના. બાદ મરેઠાકા કહેનાં)
 કાએ સાંગુ રામ રામ અથા જાલા માગ્ત કામ;
 જવપતી સાંગીલ તુલા સઘલે રાજા હીન્દુસ્તાન—મી ગરીબ.
 (સખ જાતે હયે, કબ્ર્યાદ આર મહેરઅંગેઝ ગાતે હંએ.)
- રાહુ—સમજ મન દમહી દમકા મેલા.
- કબ્ર્યાદ ઓર મહેર—કીયા હયે કરમ તુને અપના ખુદાયા;
 ગુલાં ખુલ ખુલકો ચેક જા મીલાયા કીયા.
 નેકીકી ગુલસનમે ધુમ ખુશીકી હરયકમે હયે સમાયા;
 હંયે બંદે હમ તેરે તું મવલા હમરા સદા રખ હમપે સાયા—કીયાં

બાબ દુસરા—પરદા છડા.

રાસ્તા.

(શદાદ ગુંગીકો લીએ દાખીલ હોતા હયે.)

રાહુ—સહકે કયું ન હમ જાચેરે તોપે મન્નુરે હરંદમ.

શદાદ—રાજા મયે બન જાગીરી તોહે રાની અમલકા;

ધરમાલ જોગીકે મદદસે તખ્ત ચંહાડી પાઊંરો—તોહે,
કાલી મેરી કવા પરી જનન તુજેહ મંએ મીલાઇ ખીલાઉંરી—તોહે,
મંએ માહરાજ તુ માહરાની કયું ન મજેહ અબ ઉઠાઉંરી—તોહે.

બાબ દુસરા—પરદા સાતવા.

મહુલ ઐર બારાદરી.

(ચોખદારકા આના ઐર ગાના)

રાહુ—અલીફસે તુ યાદ કર.

ચોખદાર.—શાહ કખ્યાદ આતે હયે તાઝીમ કીજીએ;

મુજરેકો સર જુકાઇયે તસલીમ કીજીએ.—ટેક.

યે શાહા નેકબખ્ત હયે આદીલ બદરીયા દીલ;

કયું કરન દસ્ત બસ્તા હો તસલીમ કીજીએ—શાહ.

(શાહાકા તખ્તપર બએઠના ઐર રામીશગરકા ગાના)

રાહુ—ગોકલીએ લઇ ચાલો અરે દેવરાજ.

રામીશગર—હોવે મુબારક રાજ અરે માહારાજ તોહે;

લાલોકા તાજ ઐર હીરોકો તખ્ત, કયું ન દેઝેમે સાજ—અરે.

હમ બે કસોંકીહાત તેહારે હકને રખે હયે લાજ—અરે માહારાજ

(કુતવાલ અપને સાત શદ્દાદ ઐર ગુંગીકો લીએ દાખેલ હોતા હયે)

અબીઆત.

કુતવાલ—રખો અયે અહલેકારો મેરી બાતપર ખીયાલ.

દીલપરતો સખકે હોવેગા રન્ને અલમ કમાલ;

મરહુમ શાહકી હમતો વસીઅતકો માનેંગે,
 એ નકશ જીસકે પાસ હો શાહા ઉરકો જાનેંગે;
 હબશીં એ તખ્ત શાહીકી રખતા હયે દીવમે આસ ;
 કહેતા હયે હયે નકશે સુલેમાની મેરે પાસ.

રાહુ—પા લાગુ કર જોરી શામ મુજસે.

મહેર—ધરકુ યંહાસે નીકાલો લે જાકે અબી માર દાલો,
 જુઠા દાવા કરતા હયે મુઝી હયે નકશ તો આઝમાલો;
 વરન કરો કતલ ઈસ્કુ ઇસીદમ સરસે બલાકો એ તાલો—લેનેકે.
 (સખ શદાદકો પકડતે હયે, શદાદ દેવીકો યાદ કરતા
 હયે ઓર સખકો અંધા બનાતા હયે).

રાહુ—તુજ ખીન જીઆ નીકસ જીઆ જાયેરે.

રાદાદ—ઓ મેરી દેવી જાતા હું મંચે મારારે;
 તેરી કરામતસે સખ અંધે હોવે માને દરબાર મોહે સારારે-ટે.
 (એક આવાઝ હોના સખ લોગ દરબારી અંધ
 હોતે હયે ઓર કુતવાલ ગાતા હયે)

રાહુ—ન મંચે તુજકો એ બેવકા જાનતીથી

કુતવાલ—ખતા મચાફ કીજે એ સાહેબ હમારી;
 નહી હમકો પએછાન કુચથી તુમારી—ટેક.
 તુમારે હયે નૌકર હમ લીજીએ શાહી;
 કરેંગે કબ્બાદકી સખ મીલકે ખ્વારી—ખતા.
 તખ્તપે બયેકો તાજબી પહેનો;
 મગર આંખે રાશન કીજે હમારી—ખતા.

બયેત.

રાદાદ—દીબલા કરીશમાં અપના અયે દેવી જીશહુર,
આંખે કરદે રોશન ઇનકે તુ ઝુરર.

(સબકા ગાના)

રાહુ—રહે સીણુ સીદાએ રહ.

સબ—નીચે તપ્ત કે ઉતર ઉતર, તેરે બાયેસ હુવા હયે યે ઝરર;
તુજસે હમયે સારે બે બબર, કીયા ફરેબ તુને મુઝી ખર-ટેક.
તુ હયે મહેર બેશક બદખીસાલ, તુજે કરના ચાહીયે હસાત;
દસ્તે દસ્તમેથી પાયેમાલ, ચાલ કાહાબાકી હયે બદ ગાહર-ની.

રાદાદ—મેરા વીરસા છીન બેહયા બયેદા તપ્તપે તુ પુર જફા;
નહી તુજકા આઈ શર્ને ઝરા, મારે તેઘ યા તુજેહ તબર-ની.

સબ—મહેર કહેતે હએ તુજેહ યે હમ, બના તું યે શાહાકા સનમ;
વર ન આવેગી તુ રન્ને ગમ, ચૌર હોગી તુ શહર બદર-ની.

રાગ—બ્રજોંટી.

રાહુ—સભામે દોસ્તો ઇન્દરકી આમદ આમદ હયે.

મહેર—હો તુમતો કયા વસે મુજસે અગર જહાં શીર જાયે;
પર અયેસે પીઆરેસે અબ દીલ મેરા કંહા શીર જાયે;
શીર મંચે ઈસ્સે તો હો બખ મેરા બરગસ્તા;
શીરે ક્યા બખ ખુદાવન્દ હો જહાં શીર જાયે;
કસમ હયે ઈસ્કી કે ઈસ્સે ન હુંગી રગરદા;
અગરએ મુજસે ઝમી ચૌર આસમાં શીર જાયે;

શીરે ન ગુલતો હો ખુલખુલકો કાહેકા શીર ગમ;
અનરચે બાગ શીરે યાકે બાગમાં શીર જાયે.

રાહુ—ગોરી ચલી સાસરે શીરલી કબુ આના.

કપ્પાદ—સાથ મેરે ઉડાવે રન્જ તુ કયું માહપારા;
રહે યંદા આરામસે જીકો નકર દુખીઆરા—ટેક.
મેરા નસીબ કુટા હયે મુનલે મેરી જાની;
કરના બરબાદ મેરે સાથ તેરી ઝીન્દગાની—સાથ
મએતો જંગલ ભટકે હોવે તુજેહ હયેરાની;
વંદા કંહાસે મીલેગા વખતે દાના પાની—સાથ
મુજે રખસ્ત કર તુ ખુશીસે અયે દાલઆરા;
રહે યંદા આરામસે જીકો નકર દુખીઆરા—સાથ.

રાહુ—એજ મોહે તુમને લાએ સૈયાં.

મહુર—હજી મંએ ન માતુ તુમરી બતીઆં,
તુમરે દુખસે કટત હયે છતીયાં,
કટે ન તુમ ખીન રતીયાં રતીયાં,
હજી મંએ ન માતુ તુમરી બતીયાં;
પ્રીતમ ખારે કરો મોહે સાથી,
રહે દુઃખ સુખમે ચેક થઇયાં,
રહેગે બાહમ હમ તુમ મીલકે;
ષકું મંએ તુમરે પૈયાં પૈયાં—હજી.

રાહુ—તુ આજ નજર તાલબે દીદાર હું તેરા.

કબ્રખાદ—હયે મહેર શીદા તુજપેતો હરઆન મેરી જાન;

બેઝાર નહી તુજસે હું યે માન મેરી જાન-ટેક.

મહેર— બેઝાર નહી હયે તો મુજેહ સાથ અપને રખ;

મર જાઉંગી જુઝ તેરે યે તુ જાન મેરી જાન-હયે.

કબ્રખાદ—ક્યું સહેતી હયે જંગલકી તુ અયે પ્યારી યે ઇઝા;

કરને નહી ચહાતા તુજેહ હયેરાન મેરી જાન-હયે.

મહેર— જુઝ તેરેતો જન્નતબી હયે દોઝખસે અબ બદતર;

તુ હયે તો જહાનમબી ગુલીસ્તાન મેરી જાન-હયે.

કબ્રખાદ—ગર મરઝી યુંહી હયે તો ચલો અયે પીઆરી;

ભટકેગે હમ અફસોસ ખીયાબાન મેરી જાન-હયે.

રાહુ—આપકોતો અયે મીઆં મંએ જાનતી નહીં જરા.

રાહાદ--જલદી ઈસ ફરેખીકો ચંહાસે તુમ નીકાલદો;

ચંહાસે તુમ નીકાલદો સરસે બલા યે તાલદો-ટેક.

પોશાક શાહીબી લો છીન જલદ ઈન દોનોસે;

શહેર બદર કરકે તુમ ચંહાસે હકાલ દો—જલદી.

અબીઆત.

કબ્રખાદ—અફસોસ આહ મુઝી વો મલુકિન બેહયા,

ઝીન્દાર પાસ અપને નસાહેબકા કુચ કીયા,

બેગુમાં હીસેં હવસને તુજેહ મારા ઝાલીમ,

મરતબેસે મુજેહ ચેક પ્યાર ઉતારા ઝાલીમ;

ઝરકી બાથેસ તુ મુજેહ શહર બદર કરતા હયે,
 મીલ ગમ શાહી તો શીર ઝેરો ઝબર કરતા હયે;
 ખયેર ક્યા કામ લલા તેરી રીયાસતસે મુજેહ,
 મતલબ અબતો નહી હરગીઝ તેરી દૌલતસે મુજેહ;
 પર યે કહેતા હું મગર કીજીએ અદલો ઇનસાફ,
 ઓર સદા અપની રઈયતપે તુ રખના અલતાબ;
 તુ અગર અદલ કરેગા તુજેહ બખ્શેગા ખુદા,
 વગ ન તુ પાયેગા દીન હશરકે દોઝખમે સજા;
 અબ તો ઇસ શેહરસે લેતાં હું મંએ જંગલકી રાહ,
 મુજેહ ઇસ હીસે જમાનેસે બચા યે અદલાહ;
 દરો દીવારપે હસરતસે નઝર કરતે હંયે,
 રખસ્તે અહલે વતન હમતો સફર કરતે હંયે.

બાબ તીસરા—પરદા પહેલા.

કબરસ્તાન.

રાહ— ગરહમને દીલ સનમકો દીયા શીર.

શાદાદ—ઇસ્માલ નેગીકી ઇનાયત સદા રહે,

ક્યુકર ન બખ્ત મેરા હરએકસે સીવા રહે;
 મંએ હું બદીપે નેકીપે મેહેરો કબ્ર્યાદ હંએ,
 મુજકો હમેશા અયેશ ઉનોપે જફા રહે;
 કહેતે હંએ બદકા હોગા કયામતમે હાલ બદ,

દેખા હએ હથ્ર કીસને અખીતો મઝા રહે;
 ગર હથ્રને બેહસ્ત મીલેગી મુજેહ નહી,
 દુનીઆમે મંએ બનાલું તો અરમાન ક્યા રહે;
 અયે દેવી કમકીયા મેરી આના મદદકો તુ,
 હનમનકી તા મુજપે હમેશા અતા રહે.

રાહુ—કલસે બેકલ હયે યાર ક્યા તુજે આઝર હયે.

કમકીયા દેવી—અયે બની આદમ કીયા હયે યાદ તુને મુજેહ;
 કોનસી મુશકાહને ગેરી હયે બલા આકર તુજેહ—ટેક
 ક્યા તેરા મતલબ હયે મુજસે અબબયાં તુ કરશીતાબ;
 તેરી યે ઉમ્મીદ અયે શદાદ હોગી કામી આબ=અયે

અખીઆત.

શદાદ—અયે મેરી માતા યે તુજસે અર્ઝ કરતા હયે યુલામ,
 પાવેંગે જન્મત કીયામતમે જો હયેંગે નેકતામ;
 પર મંએનેતો પહેલંહીસે બદોમે લીખવાયા હયે નામ.
 ઇસ લીએ જન્મતતો મુજપે હો ગઇ ખીલકુલ હરામ;
 ઇસ વાસ્તે તુ ચેક જન્મત જલ્દ અબ તૈયાર કર,
 જીસમે મંએ જાકે રહું મતલબે દીલ આવે બર.

અખીઆત.

કમકીયાદેવી—તેરા યે અરમાન શદાદ પુરા હોવેગા,
 પર કયે ઇનસાનકી જાન તુ ઇસ્મે ખોવેગા;
 યુલશને જન્મત બનાવેંગે હમારે ભુતપર,

રોજ ખુન આદમકા ચેક પીલવાના તુ મગર;
 પાકદામન ઔરતકી તુ કરકે કંહીએ તલાશ.
 દરપે જન્નતકે રખ હાઝર તાકે કુચ ના હોવે કાશ;
 ખુન જખ ઉસ નાઝનીકા ભુતોંકુ પીલવાએગા.
 તો તેરે ખાતર સદા જન્નતકા દર ખુલજાએગા ;
 પેશતર અન્દર તુ ઉરકે જનના નકભી ઝીન્દાર.
 પર ન લુકમા ભુતોંકા તુ હો જાયેગા ખેશક ખ્વાર.

રાહુ—મોહે પનીઆ પીલા પનહારીરે

રાહાદ—અરી હું મંએ બહોત હયેરુનરી,
 નાઝની અયેસી લાઝી ંહાસે—હું મંએ.
 રોજ ખુન ચેક આદમકાતો આસાનીસે દહીંગા મંએ;
 પર પાક દામન ઔરતકીતો કયેસી હો પએછાનરી—હું મંએ.
 (ગુંગી ઈશારેસે મહેરઅંગઝેકી યાદ દીલાતી હએ)

રાહુ—મંએતો બહીથી ગયર જવાં

રાહાદ—ખેશક અયેસી હયે વોહ નેકનામ,
 મહેરઅંગઝેસે હો મેરા કામ—ટેક.
 જનતા હું મંએ જુસ્તજુમે ઉરકે.
 જહાં હોવેગી એ દીલારામ—ખેશક.
 ભુતોંકો ખુન પીલાઝીંગા ઉસ્કા,
 ન હોગી જો વોહ મુજસે રામ—ખેશક.

બાબ ત્રીસરા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(મહેર ઔર કબ્રાદ પરેશાં હાલતમે આતે હુએ)

રાહુ—મેરા પારા કંઠા યારો ગયા અશ્લાહી અલાહ.

કબ્રાદ—હયે મેરે બાગે ઉલ્લસતકે શુભેતર કયું તુ મુરખવે;

તુજેહ દેખ ઇસતરાહ હએરાન જુના મુજકો નહી ભાવે-ટે

અરા તુ સજ્જકર દીલબર ન ઈતની બેકારી કર;

મંએ સદકે દીલસે હું તુજપર બલા શીર કયું તુ ગભરાયે-હયે

કઢાયા મએને તુજજે યું કે મત તુ સાથ મેરે ચલ;

ન માની બાત મેરી તબ જુઆના તેરા કલપાવે-હયે

રાહુ—આજ અયે મોરે પારે.

મહેર—બાત અયેસી ન સઘયાં મુખસે કહો,

નાહી દુખ તુમ સહો—ટેક.

તુમરી બલાસે મંએ મર ગઘ તો,

પર તુમ અયે સાજન નીત ખુશ રહો—બાત.

પએરોપે તુમરી મેરી જાન જાવે,

કયા ઇસ્સે બહેતર હયે જ કહો—બાત.

લાવણી.

રાહુ—જતેજુ યે હાલ મુવેપર કામ ન આવોગે

કબ્રાદ—દેખો દેખો મોરે જાની હરનકે તુમ રક્તાર,

દીને રજાતો જાકે જલદી કરતા હું શીકાર;
 દીન રોજકે ભુંકે હંએ હમ ખાકે ઉસે હો સયેર,
 દીને રજા અખ જલદી નહીતો ભાગેગા ઓ શીર;
 રાહ—ઓ ખુરચારે કાહે ખોવત હયે તુ જાન.

મહેર—નાહી સૈયારે વાંકો માર મોરા માન;
 છોડ મોહેકો તન્હા નહી જા, નાહક નહો હયેરાન—નાહી.
 (કખ્યાદકા શેરકો મારને જાના, ઉરકે ખાદ ગએખી અવાજ હોના)
 ગયેખી—ભાંગારે ભાગો શેર આયા ભાગો.
 (શેર આતા હએ મહેરઅંગેજ ઉરકે દેખ ગભરાકે ભાગ જાતી હયે)

ખાખ તીસરા—પરદા તીસરા.

જંગલ.

(મહેર અંગેજકા આના ઔર ગાના)

રાહ—ખોલ તુ આંખે મજનુ.

મહેર—વાલી મદદ કર મેરી, સરપે મએતકી હુવી મેરે ફેરી,
 કીસકો સુનાવું દુખ દુખીઆ, મોહે આસ ફકત અખ હયે તોરી;
 ખન ખન ભટકત હું મંએ પએરમે મેરે પડ ગયે હયે છાલે,
 તોભી યે અર્પ સીતમગરરે નીત નછ નછ બલા મોપે ડારે;
 અપને પીયાકે કારન સનસાર છાંડકે નીકસી મંએ ઘરસે,
 તીસપરબી વોહ ખીછડારે, જુયા મોરા વાકે ખીજા તરસે;
 કીતજાકે ઉસે દુંડું નહી વાકે ખીન ચએન અખ આવત હયે,
 ધત ઉત દેખત હુંરે નાહી મોરા કનૈયા પાવત હંઉરે.

(શદ્દાદકા દાખીલ હોના ઔર ગાના)

રાહુ—મામુર હું શોખીસે શરારતસે ભરી હું.

શાદાદ—શાદાઝાદી અબસ રન્ગે અલમ તુને ઉદાધ;
અબ કચ્ચેદે મુસીબતસે મંચે દેતા હું રહાઈ—ટેક.
મીસ્કીન કબ્યાદયા તુ હુવી ઉસ્કી ખરીદાર;
હાતોસે શહેનશાહી તુને અપની ગમાઈ—શાદાઝાદી.
અભી નહી કુચ બીગડા હચે તુ સાથ મેરે ચલ;
હચે તખ્ત તેરા શાહી તેરી તેરી દોહાઈ—શાદાઝાદી.

રાહુ—મેરા ખ્યારા કંઠા યારે ગયા અલાહી અલાહ હચે.

મહેર—મુજેહ ક્યા કામ શાહીસે હચે વચ્ચેરાના વતન મેરા;
મરગીતો ગુબારે રાહ હોવેગા કફન મેરા—મુજેહ.
ફકીરે ઈસ્ક હંઉ મંચે સલતનતપે તેરે કબ યુકું;
નહી મહોતાબ મંચે ઝરફી મીચે ગર સીમ તનમેરા—મુજેહ.
હું રાહે ઈસ્કમે સાખીત કદમતો હુંગી મંચે શાદા;
અભી તુ ઇન્તેહાં કરતા હચે યે ચખે કોહન મેરા—મુજેહ.
ખુદાકે વારતે તુ કાલી સુરત દુરકર અપની;
મીલાદુગી વગર ન ખાકમે નાઝુક બદન અપના—મુજેહ.

રાહુ—તોહે દાલું અઝાબમે શામો સદર.

શાદાદ—હાત તોહે પડેગા સદા મલના,
નહી સાથ મોહે ગર હો ચલના;
આગ અકાસસે બરસા હું મંચે,
તોહે પડેગા ઉરમે જલના;

બાંદમે મોરે દે તોરે બઈયાં,

છોડ વેલ જંગલકા તલમલના,

રાહુ—બદ નસીબ હાએ મોરા સૈયાં કાં હોગા.

મહેર—ઓ પલીદ રાખ તોરા પરેતો ગરવા,

ખંજર ખાકિં જીસે બાકિં છુપા જરા તુને નાહી નાહીરે;

અરે ઓ સુઝી નઝર બદ ઝાલીમ હયે તુ,

દીલમે રખ તુ ખઓદે ખુદા ખઓદે ખુદા ખઓદે ખુદા-ઓ.

કબ્રખાદ—મેરા સાજન હાએ ઓર મંએ ઉરપે કુરખાન,

નાહી છાટું વાકુ ગરબે નવે મોરી જનન—ઓ પલીદ.

રાહુ—અરી બેસવા તુને યે ક્યા કીયા,

રાહાદ—અરી બે સમજ તુતો નાદાન હયે,

ભગાઈયા અપને નહી ધીઆન હયે;

વેલ મુફલીસ હયે જીએ તુ કુરખાન હયે,

હરબેક શાહાસે મેરી બકી જાન હયે;

મેરે સાથ ચલનેમે ગર આન હયે,

તો કબ્રએ મેરે તેરી જનન હયે.

રાહુ—અબ તોરી ખાંકી ચીતવન.

મહેર—ચલ તુ ઓ મુજ અરે હારે,

હટ દુર તન છુના નાહી મોરા—કાહે મોરે બૈયાં પકડે;

કાલી કાલી મુરત ભુતકી મુરત,

દુર હો મુજ કાહે મોહે જકડે—અરે હારે.

(શાહાદકા મહેરકો મારને ચાહના ઔર કબ્રખાદકા આના)

અખીઆત.

કબ્બાદ—અરે છોડ ઇબલીસ તુ ઇસ્કા હાત.

તુ કયું જુદમ કરતા હયે ઓ બદસીફાત,
 ચેક અંગુસ્તસેબી ગર ઇસ્કો છીયા,
 તો જનન અયે મુઝી જીસે ગયા,
 કરેં તેરા ખંજરસે સીના શીગાર,
 વગર ના તુ લે રાહ અયે નાપીકાર.

અખીઆત.

શદાદ—થેહ મારને આયા હયે મુજોહ મુજી બે હયા,
 જનનતા નહીં કે માહબીરકા હયે મેરે પે સાયા;
 કરતા હું મુદ્દા તુજોહ અયેસા મંઝે બેહોશ,
 બાદ લે જનને મહેરકે શીર તુજોહ આવેગી હોશ;
 (કબ્બાદકા ગશ ખાકે ગીરના ઓર શદાદકા મહેરઅંગેઝકો કહેના)
 અરી ચલ ઉઠ તુ અયે મક્રાર બે મીસાલ,
 વગર ન ઈસ તરાહ તેરાબી બેશક હોગા બુરા હાલ;
 (શદાદકા મહેરકો પકડકે ખેંચના ઓર મહેર કબ્બાદકો લપેટકર ગાના)

રાહ—કયું રે ખડા હીન્દુસ્તાની.

મહેર—માર મોહોકો નાપાકરે આસ જીનેકી નાહી-ટેક.

સાજન મોરા મોહોસે છોગા જીનેપે હા મેરે બાકરે—આસ.
 પીતમ મદદકો ઉડીએ વગરના લેજનએ યે બે બાકરે—આસ.
 (શદાદકા મહેરઅંગેઝકો લેજનના, કબ્બાદકા ઉઠકે ગાના)

રાહુ—ધરસે ગધ મોરી પ્યારી.

કપ્પાદ—શદાદ નકર બેમાની અફસોસ મહેર દીલજની.

શિઅર.

મુજેહ છોડ ખીસમીલે નીમજાં કંહા દીલકો જહેલુસે લેગયા.
 યે સીકતમ યે જોરો જશ્ વો ગમ સહું કબ તલક અયે મેરે ખુદા,
 યા સનમસે મુજકો તુ દે મીલા યા નહીતો કશ્મે દે સુલા,
 યે “ઝરીફ” મુજકો નસીબસે ચેહી પ્યાર પ્યાર ગીલા રહા,
 તુને ખાત મેરી ના માની—અફસોસ મહેર દીલજની,
 (કપ્પાદકા અલે જાના)

બાબ તીસરા—પરદા ચૌથા.

-કચેદખાના.

(ચેક કચેદીકા ગાના.)

રાહુ—અગર યુંહી દીલકો સતાતી રહેગી.

કચેદી—અયે ઝાલીમ શહેનશાહ યે કચેસી જશ્ હયે;
 જરાબી નહી તુજકો ખઓફે ખુદા હયે—ટેક.
 તુ ઇનસાનોકા મુદ્દઈ ઓર હયે દુશમન;
 યે ભુતોંકા કયું તુ બના આશના હયે—અયે.
 તુ નીત ચેક ઇનસાંકા કરતા હયે ખુન;
 સીતમગર નહી રહમ તુજકો જરા હયે—અયે.
 (શદાદકા મહેરકો લીએ હુવે દાખીલ હોના)

અખીઆત

રાદાદ—અયે ગુંગી મંએને ઇસ્કો ગીરફતાર કર લીયા,
 ઇસ્કી નીગેહુઆનીકા ઝીઆમાં તુજ્કો દીયા;
 (દેવકા આના ઓર કહેના)

દેવ—હુવા વખ સદકેકા અયે બે ખખર,
 હમારા તુ દે લખ્સ હમે કુદતર;
 મીસરા

રાદાદ—ખારામે મીનીટ હયે પાંચ કમ,
 ખુન ઈસ આદમકા ભુત્તોકો પીલાતે હયે હમ;
 ચલ અયે ગુંગી ઘંટા હીલા,
 (ગુંગી ઘંટા હીલાતી હયે, દેવ કયેદીકો ઉહા
 લે જતા હયે, ખાદ મહેરઅંગેઝકા ગાના)
 રાહ—ઇસ આતસે ઉલ્લતને હએ કયા આગ લગાદી.

મહેર—મુહ કયેસા ખુદાકો તુ દીખાયેગા ઓ ઝાલીમ,
 બેશક તુ ઝહાનમમેહી જાએગા ઓ ઝાલીમ;
 કયું બેકસો બેખસકા સીતમગર તુ ખના હયે,
 કયા ઈસ્કી સજા તુ નહી પાવેગા ઓ ઝાલીમ ;
 જખ રખર માહશમે ખુદા તુજ્કો ખુલાવે,
 તખ કોનસા મુહ લેકે વંહા જાયેગા ઓ ઝાલીમ;

અખીઆત.

રાદાદ—દુનીઆમે અયેશો અશરત મુજ્કો હુવી હુસુલ,

દેખા હયે હથ કીસને જો મંએ હુંગા દીલ મગુલ;
 તુજકોખી કહેતા હું તાખે હો મેરે નાદાં,
 પર ન ગુઝારંગા મંએ જફા તુજપે બદગુમા.

રાહુ—છોડદે દરકી બાત.

મહેર—મત કર અયેસી બાત એા ઝાલીમ મતકર અયેસી બાત,
 ખચોડ પુદાકા રખ તુ દીલમે હથસે દર બદઝાત;
 જરકો દીલ મંએ અપના દીછ હું ઉરપે હું બલદાર,
 જલદી પોંચુ પાસ મંએ ઉન્કે મુજકો શીતાબીમાર.

રાહુ—અરી જોગન યે દર્દકી મુબતીલા.

રાદાદ—એા હટેલી નહી મુજસે સુખ પાએગી,
 તુ ભુતોંકા સદકા હો જાયેગી;
 મંએ બાહેરસે આતા હંઉ ગુંગી તુ જખતક,
 ધફાઝતસે રખ વર ન મર જાયેગી.

(રાદાદકા જના, મહેરકા ગમ કરના આર ગુંગીકા સમજના)

રાહુ—તુજકોખી કુચ સજા અરીમકાર કીજએ.

મહેર—દુનીઆમે જાંદગીકા રહા અખ મઝા નહી,
 જતેયે જરકે વાસ્તે વોહ દીલરખા નહી—ટેક.
 જતી રહી મંએ લે ગાઘ તુજકો અજલને યાર,
 કયું આપકે એવઝ મુજેહ આઘ ઠઝાનહી—દુનીઆમે
 આરામસે તુ સોગયા શીકમે ઝમીનમે,
 પર હમપે કમ યેહ અર્પકી હોતી જફા નહી—દુનીઆમે.

મે મંઝેની તેરે પાસ અબ આતી હું અમે સનમ,
તુ ચલ બસા મંઝે કાદું કયું અપના ગલા નહી—ફનીઆમે

બાબ તીસરા—પરદા પાંચવા.

જંગલ.

રાહ—ગમસે મેરે બદમસે દમ.

કબ્રખાદ—અફસોરા તેરા ગુલબદન હોગા વંદાપે હાલ કમા,
વોહ મુજ બેહયા તુઝે દેતા હોગા મલાલ કયા—ટેક.
જબ તુથી સાથ મેરે જાન જંગલ થા મીસ્કે ગુલીસ્તાં;
આતેં હંથે ખારસે નઝર ગુલચ વ ગુલ નવનીહાલ કયા—અફસોસ.
તુને અથે મેરી દીલરબા મેરે સખબ સહી જફા;
ઈસ્કા એવઝ તુજેહ નહી દેગા ઓ જુલ જલાલ કયા—અફસોસ.
ખેઝાર જીનેસે મંઝે થા પર તુજકો દેખકે કહેતાયા;
અથેસી હમે પાસ દીલરબા તુ કર ન ઇન્તેકાર કયા—અફસોસ.

(ફરેસ્તકા નમુદ હોના ઔર નકશાકા દેના.)

અબીઆત.

ફરેશતા—સખ આદમ ન ગભરા અપની જાન,
બુદા આજ તુજપે હુવા મહેરબાન;
થે નકશે સુલેમાની મે અથે ખશર,
જો ફરમાઈં તુજકો તુ વોહ કામ કર;

ਮਛੇਰ ਪਰ ਸੀਤਮ ਕਰਤਾ ਫੁਧੇ ਅਭੀਸ਼ਿਕਤ,
 ਪਾਂਛਾ ਨਾਕੇ ਉਰਕੋ ਖੁਡਾ ਨੇਕ ਆਤ;
 ਜਛਾਨਮਥੇ ਸਾਫ਼ਾ ਕਲ ਨਾਐਗਾ,
 ਗੁਣੇ ਤਾਜ ਉਰਕਾ ਮੀਲ ਨਾਐਗਾ;
 ਘੁਫਾ ਤੇਰਾ ਛਾਇਜ਼ ਸੀਤਾਭੀਸੇ ਨਾ'
 ਸਦਾ ਤੇਰੇ ਫੁਕਮੇ ਫੁਐ ਧੇਈ ਫੋਆ।

ਪਾਪ ਤੀਸਰਾ—ਪਰਦਾ ਚੁਡਾ।

ਕਥੇਦਿਆਨਾ।

ਰਾਹੁ—ਘਸ ਆਤਸੇ ਉਲਫ਼ਤਨੇ ਕਥਾ ਆਗ ਲਗਾਈ।
 ਮਛੇਰ—ਧਾਰਘ ਨਈ ਫੁਨੀਆਮੇ ਡਾਢ ਧਾਰ ਫਮਾਰਾ;
 ਫੋ ਤੇਰਾ ਸੀਧਾ ਡੋਨ ਮਫ਼ਗਾਰ ਫਮਾਰਾ—ਟੇਕ।
 ਫਮ ਯੇਕਸੋ ਯੇਘਰਕਾ ਘੁਫਾਵ'ਫੇ ਜਾਂਛਾ ਫਥੇ;
 ਜੁਝ ਤੇਰੇ ਨਈ ਡਾਢ ਫਥੇ ਗਮਘਾਰ ਫਮਾਰਾ—ਧਾਰਘ।
 ਅਘ ਭੇਰੇ ਸਨਮਸੇ ਸੁਯੋਛ ਜਲਦੀਸੇ ਮੀਲਾਫੇ;
 ਫਥੇ ਛੀਝਰਮੇ ਜੁਨਾਭੀ ਯੇਕਾਰ ਫਮਾਰਾ—ਧਾਰਘ।
 ਰਘ ਉਰਕੋ ਤਰੇ ਤਾਝਾ ਫਮੇਸਾ ਗੁ ਘੁਫਾਧਾ;
 ਪਝ ਮੁਰਦਾ ਨ ਫੋਥੇ ਗੁਲੇ ਗੁਲਝਾਰ ਫਮਾਰਾ—ਧਾਰਘ।

(ਸਾਫ਼ਾਫਕਾ ਆਨਾ ਐਰ ਮਛੇਰਕੋ ਸਮਯਨਾ)

ਰਾਹੁ—ਧਤ ਨ ਜਲਦੀਰੇ ਸੀਧਾਛੀ ਮੋਰਾ।
 ਮਛੇਰ—ਮਯੋਤਕਾ ਸਮਾ ਆਧਾਰੇ, ਫਾਫੇ ਕੜੇ ਅਘਥੇ;

એનાં હો ગઈરે, વેથી સાથ જીરે પ્યારીવે;

જાવેગી જાન મોરીરે,—કાહે કરે અખવે.

રાહુ—તક્રકા હોતા હયે અએસાભી ગુલન્દામ.

શાદાદ—માનસે મહેર મેરા તુજકો હયે ફરામન કંહી,

કરકે ઝીદ ખોવેગી તુ જાન અયે નાદાન કંહી;

આ બગલગીર હો જલદીસે મુજેહ જાને જંહા,

કુસ્તા યે દીલકા મેરે પુરા હો અરમાન કંહી;

ગર કબુલેગી તો મુજકો મીલેગી શાહી,

ન તો પચતાએગી નાદાન તુ હર આન કંહી;

રાહુ—એક ચતર નાર કરકે સીંગાર.

મહેર—દેખ ખબરદાર મત હો બદકાર,

હાત આંગપે ન દાર, હમી તુ જીસે માર,

એહી બાર બારકી અર્જ તોહેસે—દેખ.

કુચ ખઓફ ખુદા કર ઓ બે હયા,

નહી હો તુ બદ સુન ઓ બદ ગોહર,

મત જુલમ તુ કર કી અર્જ તોહેસે—દેખ.

અબીઆત.

શાદાદ—તુ યું નહી માનેગી અયે બે હયા,

એહેતર હયે કે હું જુતાંકો સદકા તેરા;

મંએ જાકે એ મુરદેકો કાટરીસે બાહાર કરતા હું,
 મહેરઅંગેજ તુ ઈસ્મે કએદ હેગી યેહી ઈઝહાર કરતાહું
 (શદાદકા કટેરેમેસે મુરદેકો બાહાર કરને જાના ઇતનેમે ગુ'ગીને
 ધંટા હીલાના; દેવ હબાલીસકા નસુદ હોના ઓર શદાદકા
 ખુન પીના, બાદ ઉરકે કબ્રખાદકા આના)
 અબીઆત.

કબ્રખાદ—અયે આરકાને શાહી કરો તુમ હીરાસ,
 યેહ નકશે સુલેમાની હયે મેરે પાસ;
 મંએ ચાહુંતો સબકો જલા દંઉ મગર,
 વગર ના ચુગર કુચ. ઓર હી કહર;
 તીલ્સ્માત તુમ ઈસ્કા દેખો ઝરા,
 કે દીવાર હોતી હયે કયેસી ફના.
 (કબ્રખાદને નકશકી બરકતસે તીલ્સ્માતકો નાખુદ કરના
 ઓરબગીઆતખ નઝર આના, ઓર સબકા ગાના)

રાહ—મંએતો આખરીઆંસે માર કટારીયારે

સબ—શાહા હમને નહીથે તોહે જાનેરે,
 મઆફ ખતા કરો ગાફીલ થે હમ,
 અબ તો તોહકો પછાનેરે—શાહા.
 તખપે બએકો સરતાજ હમરે,
 હાઝીર હંએ ખીદમત બજા લાને—શાહા.

(મહેર ઓર કબ્રખાદકા બગલમીર હોના ઓર
 દોનોજ અપની જુદાઈમે ગાના.

રાહુ—ઈંઝ આતસે ઉલકતને ક્યા આગ ભગાદો.

મહેર—ખોસો સનમ તુમ ઈતને દીનો તક કંઠા રહે,
કુરકતમે તેરે ક્યા ક્યા સીતમ મએનેબી સહે;—
કટતાયા હાલ સતો દીન તેરે શીરાકમે,
આંખોસે અશક હર ધડી સએલાખસે બહે;
મું અયે અઝીઝો તુમસે મંએ કહેતીથી ક્યા મુદામ
ભાયા એહ કોન નકશકો દેખો ઝરા તોહે;
હમીદ હકને પુરી હમારી તમામ કી,
અખ ના ઉઠાવે રન્જ મુસીબતકો હમ ગહે,
હએ આરઝુ અખ અયેશમે ઔકાત બસરહો,
અખતો “હરીફ” કોઈ ન હમકો ઝરા કહે.

રાહુ—ખબર લેરે મસીયા તું કંઠા હયે.

કબીલાદ—અએ દીલબર મહેર હો અખ શાદ ખુરરમ,
મીટાદે દીલસે અપને રન્જો ઔર ગમ—ટેક.
સહે કુરકતમે તેરે રન્જ ભાખોં;
તસલ્વર તેરાહી રહેતાયા હરદમ—અયે.
અનએખ નકશ હયે અયે જાનેમન દેખ;
ખડી ઝહમતસે ઈસ્કો પાયે હયે હમ—અયે;
કશં તારીફ ખરકી કીસ હહનસે;
સબી ઔર સાદમે બહેતર નહી કમ—અયે.

“ હરીફ ” યે ધક્કેતેજ હયે હકસે મેરી;
 ન હોવે અબ્બ જુદી મુજસે યે હમદમ—અયે.
 રાહ—અદુપર તેરા રોબ જારી રહે.

સબ—નેકીકે ગુલશનમે આપ બહાર અબ્બ;
 ‘મદકાર સબ હો ગયે ખાર ઝાર અબ્બ—ટેક.
 નેકીકા કુલ હુવા હયે શીગુફતા;
 ખુલ ખુલ ચમનમે કરે હયે પુકાર અબ્બ—નેકીકે
 નેકીકા અન્નમ નેકહી હોગા;
 અન્નમ બદકા તો દેખા હયે ચારબ—નેકીકે.

**મેહેતા જમનાદાસ જંગવાનદાસનો દુપનીએ
પ્રગટ કરેલાં પુસ્તકો.**

	રૂ. આ. પૈ.
રોયલ રકુલ પ્રાધમરના મિનીંગ.	૦- ૪-૦
રોયલ રીડર નંબર ૧ લાના મિનીંગ	૦- ૬-૦
રોયલ રીડર નંબર ૨ જાના મિનીંગ	૦- ૮-૦
રોયલ રીડર નંબર ૩ જાના મિનીંગ	૦-૧૦-૦
હાવડકૂત પ્રાધમરના મિનીંગ (મોટા)	૦- ૪-૦
હાવડકૂત પ્રાધમરના મિનીંગ (નાના)	૦- ૨-૦
હાવડકૂત અંગ્રેજી બીજી ચોપડીના મિનીંગ	૦- ૬-૦
હારસી આમાદન નામાનો અંગ્રેજી તથા ગુજરાતીમાં તરજુમો	૦- ૩-૦
ગુજરાતી નાટક ગાયન સંગ્રહ	૦-૧૨-૦
ચંદ્રસેન અને ચંદ્રપ્રભા નાટક	૦- ૮-૦
છેલ સેલાણી અને વિક્રમ ચરિત્ર નાટક... ..	૦- ૬-૦
અન્યત્રમે સખાવત (ઉર્ફે બાદશાહે ખોદાદોસ્ત)	૦- ૫-૦
ચંદન મલ્યાગરી નાટક	૦- ૪-૦
તમાશાએ ચાંદબી	૦- ૪-૦
તોલકાએ દીલકોશા (ઉર્ફે નાઇ ઇન્દરસલા)	૦- ૪-૦
સોખતે અસર અથવા મોહન કુઃખ દર્શક	૦- ૩-૦
નકશી સુલેખાનીનો ઉરડુ ખેલ	૦- ૩-૦
ધ્રુવ આપ્પાનની ખેલમાં ગદ્યાતાં ગાયનો	૦- ૧-૬
રસીકોનો અતિ રસુલ હારસ	૦- ૧-૦
નવા હરિશ્ચંદ્ર તારામતીના ગામનો	૦- ૧-૦
તોલકાએ દીલપત્રીર ગાયન (નાટકના તરજુવાર બનજનરા)	૦- ૦-૮

નીચલા ખેલો હુમલાજ છપાઈ બાહર પડયાછે.

અન્નમે.સખાવત.

ઉર્ફ

બાદશાહિ ખોદાદોસ્ત.

(આ ખેલ ઉસ્તાદ “ઝરીફ” નો બનાવેલો છે અને ઘણો કર્ણુરસ તેમજ હાસ્યકારક છે, જેની ખુબી વાંચ્યા પાછી ખીલકુલ માલમ પડસે નહીં.)

કીમ્મત ફૂકત પાંચ આના.

ખે અથવા વધારે નકલ મંગાવસે તેની ખાસે પોસ્ટની ટીકી-ટના પછસા લીધામાં આવસે નહીં.

ચંદ્રસેન અને ચંદ્રમલા નાટક.

(આ નાટક તદ્દન નવોજ છે, અને જેની અંદર હરેક જાતના રસો સમાવેલાં છે, વાસ્તે જે કોઈ વાંચસે તેનેજ ખુબી માલમ પડસે.)

કીમ્મત આઠ આના.

ખે અથવા વધારે નકલ મંગાવસે તેની ખાસે પોસ્ટની ટીકી-ટના પછસા લીધામાં આવસે નહીં.

જાહેરખબર.

આ ચોપડી નીચે લખેલે ઠેકાણેથી વેચાતી મળસે.

મુ'બઈ—રામવાડી આગળ ખુકસેલર સેરીઆરજી હોરમસજી મા-
સ્તરની દુકાનેથી તથા પાયધોની આગળ કાજી ફતેહમહમુદ
નુરમહમદની દુકાનેથી તથા નવાખની મસ્જીદની સામે મુલ્લા
નુરદીન જીવાખાનની દુકાનેથી તથા કોટમાં ખુકસેલર સા-
પુરજી ફરામજી માડનની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

મુરત—ખુકસેલર કરસનદાસ નારણદાસની દુકાનેથી તથા પોસ્ટ-
વાલા મનચેરજી જમસેદજીની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

ભરૂચ—ખુકસેલર કાસીરામ જ્ઞેભાર્ઠની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

વરોડરા—ખુકસેલર રણછોડલાલ મોતીરામની દુકાનેથી વે. મળસે.

ડાકોર—ખુકસેલર ત્રીભોવન રણછોડની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

અમદાવાદ—ખુકસેલર જગજીવન દલપતની દુકાનેથી વે. મળસે.

જથાબંધ મંગાવનાર ખુકસેલરોએ નીચે લખેલે ઠેકાણેથી
મંગાવી લેવી. કમીશન સારું આપવામાં આવસે. છુટક એક નકલ
મંગાવનારે પોસ્ટની ટીકીટનો અડધો આનો વધારે મોકલવો.

મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કુંપની.

ઠેકાણું ભુલેશ્વર આગળ કીનારીવાલા બીહારીલાલ દુરગાદાસની દુકાને

